

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum hæc passio, quæ est amor sui, sit causa omnis peccati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

tra ordinem rationis vis concupiscibilis, aut irascibilis aliqua passione afficitur, & per hoc impedimentum praestatur modo praedicto debita actioni hominis, dicitur peccatum esse ex infirmitate. vnde & Philosophus in 1. Ethic. comparat incontinentem paralytico, cuius partes mouentur in contrarium eius quod ipse disponit.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sicut quanto fuerit motus fortior in corpore praeter ordinem naturae, tanto est maior infirmitas: ita quanto fuerit motus fortior passionis praeter ordinem rationis, tanto est maior infirmitas animae.

AD SECUNDVM dicendum, quod peccatum principaliter consistit in actu voluntatis, qui non impeditur per corporis infirmitatem. Potest enim qui est corpore infirmus promptam habere voluntatem ad aliquid faciendum, impeditur autem per passionem ut supra dictum est. vnde cum dicitur peccatum esse ex infirmitate, magis est referendum ad infirmitatem animae, quam ad infirmitatem corporis. Dicitur tamen etiam ipsa infirmitas animae, infirmitas carnis, in quantum ex conditione carnis passionnes animae insurgunt in nobis, eo quod appetitus sensitivus est virtus utens organo corporali.

AD TERTIVM dicendum, quod in potestate quidem voluntatis est assentire, vel non assentire his, in quibus passio inclinatur: & pro tanto dicitur noster appetitus sub nobis esse, sed tamen iste assensus, vel dissensus voluntatis impeditur per passionem modo praedicto.

ARTICVLVS IIII.

Utrum amor sui sit principium omnis peccati.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod amor sui non sit principium omnis peccati. Id enim quod est secundum se bonum & debitum, non est propria causa peccati: sed amor sui est secundum se bonum & debitum. unde praecipitur homini, ut diligat proximum sicut seipsum. Leui. 19. ergo amor sui non potest esse propria causa peccati.

¶ 2 Præ. Apostolus dicit Rom. 7. Occasione accepta, peccatum per mandatum operatum est in me omnem concupiscentiam. ubi gl. dicit, quod bona est lex, quae dum concupiscentiam prohibet, omne malum prohibet. quod dicitur propter hoc, quia concupiscentia est causa omnis peccati: sed concupiscentia est alia passio ab amore, ut supra habitum est. ergo amor sui non est causa omnis peccati.

¶ 3 Præ. August. super illud Psal. Incensa igni & suffossa, dicit quod omne peccatum est ex amore male inflammante, vel ex timore male humiliante. non ergo solus amor est causa peccati.

¶ 4 Præ. Sicut homo peccat quandoque propter inordinatum sui amorem, ita etiam interdum peccat propter inordinatum amorem proximi. ergo amor sui non est causa omnis peccati.

SED CONTRA est, quod August. dicit 14. de ciuit. Dei, quod amor sui usque ad contemptum Dei facit ciuitatem Babylonis: sed per quodlibet peccatum pertinet homo ad ciuitatem Babylonis. ergo amor sui est causa omnis peccati.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, propria & per se causa peccati accipienda est ex parte conuersionis ad commutabile bonum, ex qua quidem parte omnis actus peccati procedit ex aliquo inordinato appetitu alicuius temporalis boni. Quod autem aliquis appetat inordinate aliquod temporale bonum, procedit ex hoc, quod inordinate amat seipsum: hoc enim est amare aliquem,

velle ei bonum. Vnde manifestum est, quod inordinatus amor sui est causa omnis peccati.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod amor sui inordinatus, est debitus & naturalis, ita scilicet quod velit sibi bonum quod congruit: sed amor sui inordinatus, qui perducit ad contemptum Dei, ponitur esse causa peccati, secundum August.

AD SECUNDVM dicendum, quod concupiscentia qua aliquis appetit sibi bonum, reducit ad amorem sui, sicut ad causam, ut iam dictum est.

AD TERTIVM dicendum, quod aliquis dicitur amare & illud bonum quod optat sibi, & se, cuius bonum optat. Amor igitur sui quod dicitur eius esse quod optatur, puta, quod aliquis dicitur amare vniuersam pecuniam, recipit pro causa timorem, qui pertinet ad fugam mali. Omne enim peccatum procedit ex inordinato appetitu alicuius boni, vel ex inordinata fuga alicuius mali: sed utrunque horum reducit ad amorem sui. Propter hoc enim homo appetit bonum, vel fugit mala, quia amat seipsum.

AD QVARTVM dicendum, quod amicus est qualiter ipse: & ideo quod peccatur propter amorem sui, videtur propter amorem sui peccati.

ARTICVLVS V.

Utrum conuenienter ponantur cause peccatorum concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, & superbia vitæ.

AD QVINTVM sic proceditur. Videtur quod conuenienter ponantur cause peccatorum concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum & superbia vitæ, quia secundum Apostolum 1. ad corinthios. ult. Radix omnium malorum est cupiditas: superbia vitæ sub cupiditate non continetur, ergo non debet poni inter causas peccatorum.

¶ 2 Præ. Concupiscentia carnis maxime excitatur oculorum excitat, secundum illud Dan. 13. Specta deceptor te, ergo non debet diuidi concupiscentiarum in concupiscentiam carnis, & concupiscentiam oculorum contra concupiscentiam carnis.

¶ 3 Præ. Concupiscentia est delectabilis appetitus: ut supra habitum est: delectationes autem continentur non solum secundum uisum, sed etiam secundum alios sensus. ergo deberet etiam poni concupiscentia auditus & aliorum sensuum.

¶ 4 Præ. Sicut homo inducitur ad peccandum ex inordinata concupiscentia boni, ita et ex inordinata concupiscentia mali. ut dictum est: sed nihil hic enumerat peccatum fugam mali, ergo insufficienter cause peccatorum tanguntur.

SED CONTRA est, quod dicitur 1. lo. 2. Omne quod est in mundo aut est concupiscentia carnis, aut est concupiscentia oculorum, aut superbia vitæ. In mundo autem dicitur aliquid esse propter peccatum. vnde ibidem dicit, quod totus mundus in maligno potestus est. ergo praedicta tria sunt cause peccatorum.

RESPON. Dicendum, quod sicut iam dictum est, inordinatus amor sui est causa omnis peccati: amor autem sui includitur inordinatus appetitus sui. unusquisque enim appetit bonum ei quem amat. Vnde manifestum est, quod inordinatus appetitus boni est causa omnis peccati. Bonum autem dupliciter est obiectum sensibilibus appetitibus, in quo sunt animae passionnes, quae sunt causa peccati. Vno modo absolute secundum quod est obiectum concupiscentiarum: modo sub ratione ardui, prout est obiectum irascibilitatis, ut supra dictum est. Est autem duplex concupiscentia, sicut supra habitum est. Vna quidem naturalis, quae est eorum, quibus natura corporis sustentatur: quantum ad conseruationem indiuidui, sicut canis & potus

Et. 9. eth. c. 8. circa princ. 29. 5.

Art. 1. huius quæst.

In corp. art. & art. 1. & 2.

In art. 5. cor. & q. 84. ar. 2. ad 3. & 2. 2. q. 25. ar. 7. ad 1. & q. 6. 153. ar. 5. ad 3. & 2. di. 42. q. 11. ar. 1. cor. & mal. q. 8. ar. 1. ad 19.

est Aug. de spiritu & li. cap. 4. circa med. 1. 3.

q. 11. ar. 4. & q. 10. ar. 2.

Aug. 1. pl. 79. habet in sententia, to. 8.

Cap. 28. & vit. to. 5.

q. 75. ar. 1.